

การพัฒนางานประจำของครูผู้งานวิจัย THE DEVELOPMENT OF THE TEACHER'S ROUTINE TO RESEARCH

พนัส จันทรศรีทอง¹
ณัฐมน พันธุ์ชาติศรี²

Panus Junsrithong¹
Nuttamon Puchatree²

Received: February 16,2023 Revised: February 16,2023 Accepted: May 23,2023

บทคัดย่อ

ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการชี้นำ ดำเนินการ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา ในทุกระดับการเรียนรู้ มีความสำคัญในการสร้างคนดี คนเก่ง ไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า บทบาทหน้าที่ของครู งานประจำของครูนั้นมีมากมายหลายด้าน บางงานอาจราบรื่น บางงานอาจเกิดปัญหา ซึ่งงานของครูทุกงานล้วนแล้วแต่จำเป็นต้องใช้ความตั้งใจทุ่มเทให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี มีคุณภาพ หากแต่แนวทางการพัฒนาให้งานดีมีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการเข้าใจรายละเอียด และขั้นตอน วิธีการต่างๆ การใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนา แก้ปัญหา แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ หรือ ขยายองค์ความรู้เดิมที่มีให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นย่อมทำให้การทำงานประจำของครูมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่สะดวก รวดเร็ว และมีมาตรฐาน “การพัฒนางานประจำของครูผู้งานวิจัย” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงานของครูอาจเป็นปัญหาที่กำลังรอแนวทางการแก้ไข อาจเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียน การสอน อาจเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการส่งเสริมพัฒนา หากแต่การพัฒนางานประจำของครูที่มีอยู่มากมายไปสู่งานวิจัยนั้นขาดการสนับสนุนส่งเสริม ทั้งในแง่มุมของการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำ วิจัยซึ่งส่งผลไปสู่ผู้เรียน หน่วยงาน องค์กร สังคม และประเทศชาติต่อไป

คำสำคัญ: งานประจำของครู, งานวิจัย, การพัฒนา

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

¹ Education Administration Department, Faculty of Liberal Arts, Krirk University

² สาขาวิชาการจัดการศึกษา และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² Educational Management and Learning Management Innovation Department, Graduate School, Bansongdejchaopraya Rajabhat University

¹ Corresponding author Email: panus.jun@staff.krirk.ac.th

Abstract

Teachers are an important element in guiding planning, carrying out, developing, problem-solving, and growing education. They also play a crucial role in producing decent and skilled people who will advance society and the nation. There are numerous parts to a teacher's job and activity level. Some activities could be easy to complete, while others might be problematic. Every teacher's job requires commitment to produce high-quality results, but developing high-quality work takes time to comprehend specifics and methods, to use research as a tool for problem-solving, to seek out new knowledge, or to broaden this same body of the knowledge, thereby increasing the efficiency of the teacher's daily tasks. "The Development of the Teacher's Routine to Research" is something that happens in a teacher's working life. It may be a problem waiting for a solution. Its be part of teaching and learning, perhaps a part of the way to promote and develop. However, the development of many of the teachers' routines in to research lacks support. Both in terms of providing knowledge and understanding about conducting research, which has an impact on students, agencies, organizations, society and the nation in the future.

Keywords: teacher's routine, research, development

บทนำ

ครู เป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม และมีหน่วยงานกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ นอกจากนั้นแล้ว ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม ได้ตั้งความคาดหวังกับ ผู้ประกอบวิชาชีพครูทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งทำให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูควรมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับครู บทบาทหน้าที่ของครู คุณลักษณะ คุณธรรม และ จริยธรรมที่ดีของครู จิตวิญญาณความเป็นครู วิชาชีพครู รวมทั้งการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพในศตวรรษ ที่ 21 และสามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างครบถ้วน (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563) และครูยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษา หากแต่การพัฒนา คุณภาพการศึกษาไม่ได้เกิดขึ้นจากความต้องการ หรือความพยายามจากใครคนใดคนหนึ่ง กระแสการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา รวมถึง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เกิดจากความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน การสร้างแนวคิดในเชิงบวก การปรับเปลี่ยนเจตคติ การปฏิบัติตนเพื่อเตรียมตัวไปสู่ความเป็น "ครูนักวิจัย" มีมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลให้บทบาทของครู ผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนแปรเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมโลกในยุคปัจจุบันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ข่าวสาร การแพร่ระบาดของโรค ข้อจำกัดทางการศึกษา และสังคม ก่อให้เกิดสรรพวิทยาการใหม่ในแขนงต่าง ๆ มากมาย การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งกำหนดให้ครูสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน งานของครูจึงต้อง เกี่ยวข้องกับการวิจัยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นวิจัยในด้านหลักสูตร วิธีการสอน การแก้ปัญหา การพัฒนา ผู้เรียน ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา เพราะฉะนั้น การวิจัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ ที่จะต้องทำควบคู่ไปกับการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยเหตุผลดังกล่าว

การวิจัยของครูจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนและครูในอนาคตของการศึกษา การสร้างแนวคิดว่างานวิจัยไม่ใช่เรื่องเหนียว ยุ่งยาก สามารถทำร่วมไปกับงานประจำได้ ไม่ต้องใช้เวลามากขึ้นกว่าปกติมาทำงานวิจัย ซึ่งในการนำกระบวนการทำวิจัยเข้าไปเสริมเพื่ออำนวยความสะดวกกับงานที่ทำอยู่ ทำให้เกิดความท้าทายและผลที่ดีขึ้น เนื่องจากค้นพบวิธีการใหม่ทำให้กระบวนการที่ดีขึ้น ดังนั้นครูต้องมีการพัฒนาเรียนรู้ทำให้บทบาทหน้าที่ปกติของครูเป็นเชิงวิชาการที่มีคุณภาพมากขึ้นด้วยการวิจัย จนเกิดเป็นต้นแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ดี และหากสามารถดำเนินการได้ทั่วทั้งหน่วยงานก็จะเกิดประโยชน์ที่ดีต่อการพัฒนาทางการศึกษาได้ต่อไป (สทไทย ไชยพันธ์, 2553 และพรรณอร อุชุกภาพ, 2561)

บทบาทหน้าที่ของครู

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้คนในประเทศได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่ครอบคลุมทุกด้านอย่างมีคุณภาพอันจะส่งผลให้ประเทศ โดยสังคมได้คาดหวังและมอบหมายหน้าที่ที่สำคัญนี้ให้กับครู ครูจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนสู่การพัฒนาประเทศ โดยบทบาทของครูจะมีลักษณะต่าง ๆ ตามบริบทที่แตกต่างกันไป โดยบทบาทหน้าที่ของครูอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1. บทบาทหน้าที่ของครูตามกฎหมาย และ 2. บทบาทหน้าที่ของครูตามทัศนะของบุคคล หรือความคาดหวังของสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563)

1. บทบาทหน้าที่ของครูตามกฎหมาย คือ การจัดการศึกษานั้นต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

2. บทบาทหน้าที่ของครูตามทัศนะของบุคคล หรือความคาดหวังของสังคม คือ ครูมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีบทบาทในการดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรเป็นแบบอย่าง เป็นผู้เป็นที่รัก และมีความเป็นกัลยาณมิตร มีการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพครู พัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาสถานศึกษา ชุมชน สังคม ประเทศชาติ อีกทั้งควรธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย และความเป็นประชาธิปไตย

มีนักวิชาการได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับบทบาทของครูในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. บทบาทในการสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ คือ บทบาทในการสร้าง และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาได้ เป็นทั้งแบบอย่างและที่พึ่งของสังคม (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2558)

2. บทบาทในการสร้างสันติสุขให้สังคม คือ ครูมีหน้าที่ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถสร้างสรรค์สังคม และปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พรรณอร อุชุกภาพ, 2561)

3. บทบาทของผู้จัดการเรียนรู้ คือ ครูมีบทบาทในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า ค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดยการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการจัดกิจกรรมกระบวนการดังกล่าวเกิดขึ้นจากครูที่ต้องตระหนักและตื่นตัวกับการถ่ายทอดที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ร่วมกันกับผู้เรียน การใช้หลักของกระบวนการแสดงความคิดเห็น การสื่อสาร การหาข้อขัดแย้งเพื่อค้นหาคำตอบ การฝึก

การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันอย่างง่ายที่สุด ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ครูในอนาคตต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่างๆ มากขึ้นและอย่างหลากหลาย เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตกับผู้เรียน (อุทัย รัตนปัญญา และคณะ, 2562)

4. บทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ คือ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทในการผลักดันให้เกิดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างเจตคติ ค่านิยมเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ผ่านกระบวนการสอนและการกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก ดังนั้น เจตคติและพฤติกรรมของครูเกี่ยวกับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมของเด็กต้องเป็นไปในทางบวก ครูจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับแนวคิดในเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายเพื่อเป็นแบบอย่างให้เด็กเข้าใจและยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ (ภัสราณีภูฏ โปธิอาสน์ และปณัฐชนม์ จารุชัยนิวัฒน์, 2563)

ทั้งนี้ ในการประกอบวิชาชีพครู ผู้ประกอบวิชาชีพครูถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อการพัฒนาคนสู่การพัฒนาประเทศ ซึ่งในการประพฤติปฏิบัติงานของครูนั้นกำหนดให้มีหน่วยงานกำกับติดตามดูแล และกำหนดบทบาทหน้าที่เพื่อให้ครูได้ประพฤติปฏิบัติตามโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2564) ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในส่วนของมาตรฐานตำแหน่งครู ให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีลักษณะของการทำงาน ดังนี้

ภาพที่ 1 ลักษณะของการทำงาน

ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564)

1. ด้านการจัดการเรียนรู้

1.1 สร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะและการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

- 1.2 ปฏิบัติการสอนโดยออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะประจำวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญ ตามหลักสูตร
- 1.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และส่งเสริมผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เรียนรู้และทำงานร่วมกัน
- 1.4 สร้างและหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและสามารถสร้างนวัตกรรมได้
- 1.5 วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 1.6 ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และหรือวิจัย เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
- 1.7 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี
- 1.8 อบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมความเป็นไทยที่ดีงาม

2. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

- 2.1 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนและรายวิชา เพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 2.2 ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนรายบุคคล และประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน
- 2.3 ร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ และงานอื่นๆ ของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.4 ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ภาศิเครือข่าย และหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

3. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

- 3.1 พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สมรรถนะทางวิชาชีพครู ความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน
- 3.2 มีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้
- 3.3 นำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นครูเป็นผู้มีหลายบทบาท ซึ่งบทบาทครูจะปรับเปลี่ยนตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป แต่บทบาทที่สำคัญของครูคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขภายใต้บทบาทที่หลากหลาย ซึ่งนอกจากจะมีบทบาทหลักในด้านการสอนและการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (Paradigmatic Self) แล้ว ครูยังต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากครูมาเป็นทั้งผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้แนะแนวทาง (Guide/Coach) ผู้สาธิต (Demonstrator) ผู้ให้คำปรึกษา (Consultant)

และผู้ร่วมเรียน/ผู้ร่วมศึกษา (Co - Learning/Co - Investigator) ร่วมด้วย รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไว้ด้วย

การประกอบวิชาชีพครูผู้ที่เป็นครูจัดเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ทางสังคมและจำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อทำให้บทบาทหน้าที่นั้นสมบูรณ์ส่งผลให้ประเทศชาติพัฒนาได้อย่างสูงสุด และในปัจจุบันผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจะมีการพัฒนาบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง แต่บทบาทหน้าที่สำคัญของครูที่มีต่อผู้เรียนและสังคมนั้นยังคงเป็นไปเช่นเดิม เพียงแต่มีการเปลี่ยนรูปแบบโดยลดบทบาทหน้าที่จากครูทำหน้าที่เป็นผู้บอกความรู้ มาเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถสร้างให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ครูจึงต้องพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยอยู่ภายใต้กรอบของคุณธรรม จริยธรรมและกฎระเบียบของสังคมอย่างเหมาะสมตามบทบาทที่ได้รับบทบาทของครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันเหตุการณ์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอันเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการชี้้นำ การดำเนิน การสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา รวมถึงการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับอย่างมีระบบ เพื่อสร้างคนดี คนเก่ง ไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ส่วนหน้าที่ของครูต้องชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ และเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข อีกทั้งครูมีหน้าที่ในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เชี่ยวชาญปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตามภารกิจ งานของครูที่ครูต้องรับผิดชอบ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีของครู ส่งเสริมบทบาทและหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์พร้อมและครบถ้วนเหมาะสมต่อวิชาชีพต่อไป ทั้งนี้ จากการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมและเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ครูจำเป็นต้องฝึกฝน และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่ประกอบวิชาชีพ เพื่อเปลี่ยนงานประจำปกติของครูให้มีคุณค่าและเป็น “ครูมืออาชีพ” ซึ่งสมรรถนะที่สำคัญที่ครูควรมี (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 และณัฐมน พันธุ์ชาติศรี, 2559) ดังต่อไปนี้

1. เจตคติที่ดีและความศรัทธาต่อวิชาชีพครู คือ ภาระงานของครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและภาระงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ส่งผลต่อความต้องการเป็นครู หรือไม่ประสงค์ประกอบวิชาชีพครู การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญของการศึกษาในวิชาชีพครู โดยแสดงและมีแนวคิดที่ดีต่อวิชาชีพครูว่าเป็นอาชีพที่สร้างคน สร้างคุณค่าอย่างยิ่ง

2. คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ คือ ต่อให้โลกจะเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วเพียงใด สังคมไทยยังให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดีของครู ปัจจุบันอาจมีการยึดหยุ่นในเรื่องนี้ไปบ้าง แต่ครูยังคงต้องเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม และมีจริยธรรมพื้นฐานในการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ความสามารถในการสื่อสารและการแสดงออก คือ ครูควรใช้การสื่อสารเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ อย่างเปิดใจ เพื่อแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างความไว้วางใจ หรือเพื่อแก้ปัญหา เป็นต้น โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารด้วยภาษาอื่นที่นอกเหนือจากภาษาที่ตนชำนาญ อันเป็นการกระตุ้นความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน

4. ความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น คือ การพัฒนาครูไม่ควรทำภายใต้กรอบหรือกฎเกณฑ์ที่เข้มงวด ก่อให้เกิดความไม่สบายตัว อึดอัดใจ การพัฒนาครู การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการนิเทศ ควรเกิดขึ้นด้วยความยืดหยุ่นตามสภาพและปัจจัย

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การสร้าง “ชั้นเรียนนอกชั้นเรียน” หรือ “ชั้นเรียนเสมือน” ครูควรมีการปรับตัวเรียนรู้และศึกษาเทคโนโลยี ในรูปแบบต่าง ๆ หรือใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อเพิ่มสมรรถนะหลักที่ครูควรมี ซึ่งปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีมากมายหลากหลายรูปแบบ ซึ่งล้วนแล้วแต่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ชั้นเรียนเสมือนทางการศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ทุกที่ทุกเวลา

6. ความสามารถในการจัดการแบบบูรณาการ คือ สภาพงานของครูมีความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับศาสตร์และทักษะหลายประเภท ครูจึงจำเป็นต้องศึกษาศาสตร์ต่าง ๆ และเรียนรู้หาแนวทางการเชื่อมโยงศาสตร์ต่าง ๆ นั้นเข้าด้วยกันอย่างบูรณาการ เพื่อไม่เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและสามารถที่จะพัฒนางานให้หลากหลายภายใต้แนวคิด หรือพื้นฐานที่มีร่วมกัน

7. ความสามารถในการทำงานเป็นทีม คือ ครูจำเป็นต้องตระหนักและเข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เช่น การยอมรับและเคารพผู้อื่น การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับทัศนคติ และสังเคราะห์ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานของครู

8. ความสามารถในการทำวิจัย คือ งานครูเป็นงานสร้างสรรค์ และพัฒนา ซึ่งอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ตลอดเวลา การแก้ปัญหาในขณะที่ปฏิบัติงานเป็นลักษณะการลองผิดลองถูก โดยใช้วิธีที่คิดค้นขึ้นทันที และอาจจะแสวงหาวิธีใหม่ เมื่อวิธีก่อนหน้าไม่ประสบผลสำเร็จในการแก้ปัญหา ซึ่งแนวทางเหล่านี้เรียกว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ครูจำเป็นต้องเข้าใจและพัฒนาความรู้ความสามารถในการทำวิจัย เพื่อให้สามารถเข้าถึง เข้าใจ และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบและขั้นตอน อีกทั้งยังสามารถเผยแพร่แนวทางการแก้ปัญหา แนวคิด วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ไปยังผู้อื่นได้รับทราบและเข้าใจถึงแนวทางการแก้ปัญหาได้ด้วยการวิจัยอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาตัวของครูให้มีศักยภาพเพียงพอและเท่าทันต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลโดยตรงถึงผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่รับช่วงต่อการพัฒนาสังคม และประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาสมรรถนะของครูอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของสังคมในศตวรรษต่อไป เพราะการพัฒนาครูเป็นการพัฒนาเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และทัศนคติของครูไปในทิศทางที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่อง ลดภาระและปัญหาด้วยองค์ความรู้และเทคนิควิธีที่ทันสมัย เผยแพร่แนวคิด แนวทางการแก้ปัญหา หรือองค์ความรู้ไปได้อย่างกว้างขวางต่อไป

สภาพและภาระงานของครู

สภาพและภาระงาน คือ ความเป็นไปตามธรรมชาติของเรื่องหรืองานที่จะต้องปฏิบัติรับผิดชอบ ซึ่งสภาพภาระงานและความรับผิดชอบของครู นั่นก็คือ เรื่องที่ครูต้องปฏิบัติ โดยถือเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่ต้องปฏิบัติในสถานศึกษา ได้แก่ ภาระงานที่เป็นงานประจำเกี่ยวกับการสอน การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และภาระงานพิเศษต่าง ๆ ที่ครูได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่ง อุบล เลี้ยววาริน (2556) ได้กล่าวถึงสภาพและภาระงานในความรับผิดชอบที่เป็นงานประจำของบุคคลที่ประกอบวิชาชีพครูว่าประกอบด้วย ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับงานสอน กับการปกครองผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับหน้าที่ของครูประจำชั้น ดังนี้

1. สภาพและภาระงานประจำของครูที่เกี่ยวกับการสอน อาทิ รับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษา การวางแผนการสอน จัดเตรียมอุปกรณ์การสอน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล มีการจัดทำ

เอกสารการวัดผลและประเมินผลให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลาในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน รวมถึงครูต้องรู้จักการสังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา เป็นต้น

2. สภาพและภาระงานของครูที่เกี่ยวข้องกับการปกครองของผู้เรียน อาทิ ดูแลความประพฤติของผู้เรียนทุกคนปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เรียนที่กระทำความดี และไม่ควรมีอคติใด ๆ กับผู้เรียน มุ่งมั่นอบรมบ่มนิสัยของผู้เรียนให้ประพฤติตนเป็นคนดี มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรม ซึ่งแนวทางการประพฤติตนอยู่ในวิถีทางที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

3. สภาพและภาระงานของครูเกี่ยวกับหน้าที่ครูประจำชั้น อาทิ ควบคุมดูแลผู้เรียนในชั้นเรียนที่ตนเองรับผิดชอบในบทบาทของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนจัดห้องเรียน อุปกรณ์ต่าง ๆ ในหน้าที่ของการเป็นครูประจำชั้น ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษากับผู้เรียน และผู้ปกครองของผู้เรียน รวมถึง จัดทำเอกสารประจำชั้นให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน เช่น สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน ระเบียบสะสม เป็นต้น

ทั้งนี้ สภาพและภาระงานของครูนอกเหนืองานสอนแล้วยังต้องมีภาระงานพิเศษอื่น ๆ ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดและมอบหมายซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นงานประจำของครูที่จะต้องปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ และในการปฏิบัติงานครูจะต้องพบเจอปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่แล้ว และครูก็จะมีวิธีการในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานนั้น ๆ

การวิจัย

การวิจัยเป็นรากฐานที่สำคัญในการแสวงหาและสังเคราะห์ความรู้ของศาสตร์ในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและกระบวนการ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ หรือการค้นพบความจริงที่เป็นแก่นสารของศาสตร์เหล่านั้นได้ เพื่อนำไปอธิบาย ทำนาย คาดการณ์ แก้ปัญหา รวมทั้งควบคุมปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งอาจเกิดจากความสงสัยกลายเป็นข้อค้นพบ ทั้งแบบการใช้เหตุผลเชิงนิรนัย การใช้เหตุผลเชิงอุปนัย และการใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งล้วนแล้วแต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาคำตอบในการเพิ่มประโยชน์ และหาแนวทางในการพัฒนาและทำให้ดีขึ้นทั้งสิ้น

ความหมายของการวิจัย

วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์ (2558) ได้ว่า การวิจัยหมายถึงการค้นคว้าความรู้ความจริงที่เชื่อถือได้ โดยใช้วิธีการที่มีระบบแบบแผนที่เชื่อถือได้ เป็นการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และตีความหมายอย่างมีระบบ และยึดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปสร้างกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ สำหรับไว้ใช้ในการอ้างอิง อธิบายปรากฏการณ์ ทำให้สามารถทำนายและควบคุมการเกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

สมปอง พะมูลิลา (2561) ได้ให้ความหมายการวิจัย ว่าเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายที่จะแก้ปัญหา เป็นการทดลองปฏิบัติในสถานการณ์ตามธรรมชาติโดยวิเคราะห์สถานการณ์อย่างลึกซึ้งและเหมาะสม เน้นที่การสร้างเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอนและบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องตลอดกระบวนการวิจัย จนเกิดองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการบวนการวิจัยนำมาประมวลเป็นแนวคิด หลักการและสร้างเป็นทฤษฎีได้

Blaxter, Hughes, and Tight (2010) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยมักจะนำเสนอเป็นกระบวนการและลำดับขั้น โดยมีจุดเริ่มต้นที่ชัดเจนและจุดสิ้นสุดที่สะท้อนถึงวิธีการวิจัยได้ผลอย่างไร

Best & Kahn (2006: 25) กล่าวว่า การวิจัยเป็นการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย มีระบบระเบียบและมีการบันทึกผลการวิเคราะห์สู่การสรุปอ้างอิง เพื่อการพยากรณ์ การควบคุมเหตุการณ์ และเพื่อพัฒนาทฤษฎี

Kerlinger & Lee (2000: 14) ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างมีวิจารณ์ญาณเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยใช้วิธีเชิงระบบ (systematic) มีการควบคุม (control) กล่าวคือ มีขั้นตอนเป็นระบบแบบแผนสามารถตรวจสอบได้ และเป็นเชิงประจักษ์ (empirical) คือ ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถพิสูจน์ได้โดยวิธีการอื่น ๆ แล้วได้ผลเช่นเดิม

จะเห็นได้ว่า การวิจัยเป็นการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุและผล มีการสังเกตและอธิบายอย่างถูกต้อง มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบด้วยวิธีการที่มีความน่าเชื่อถือ มีการสรุปอ้างอิงเพื่อพัฒนาทฤษฎีหรือหลักการซึ่งช่วยในการพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวิจัยจึงเป็นกระบวนการค้นหาความรู้ความจริงด้วยวิธีการที่เป็นระบบ มีเหตุมีผลเพื่อผลิตความรู้ใหม่ ซึ่งความรู้ใหม่ อาจเป็นความรู้ใหม่เชิงทฤษฎีหรือการประยุกต์ปฏิบัติก็ได้แต่ต้องอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง โดยต้องพยายามหลีกเลี่ยงความแปรปรวน และอคติต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น โดยใช้รูปแบบการวิจัย วิธีการวิจัย และสถิติที่เหมาะสม

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research: R2R) คือ การใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานประจำ ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้คนทำงานประจำมีโอกาสคิดทดลอง ตั้งโจทย์ให้มีความชัดเจนขึ้น แล้วทำการทดลองเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล โดยมีความสำคัญของหน่วยงานที่สนับสนุนให้ยุทธศาสตร์ “การสร้างความเป็นเลิศด้านการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม” ให้ประสบผลสำเร็จ โดยได้รับการสนับสนุนทั้งงบประมาณและนโยบายจากผู้บริหารขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการองค์ความรู้และกิจกรรมตามหลักการการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั่วทั้งองค์กร นำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าและทันสมัยต่อไป (สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ, 2565 และ Samlee Plianbangchang, 2017) สรุปได้ดังนี้

R2R คือ การพัฒนางาน พร้อมกับการพัฒนาคนไม่หลงติดกับคำว่าวิจัยซึ่ง R2R เป็นเครื่องมือไม่ใช่เป้าหมาย โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การค้นหาคำถามการวิจัยหรือโจทย์วิจัย คำถามการวิจัยต้องมาจากปัญหาหน้างานมาจากงานประจำที่ทำอยู่ เพื่อนร่วมงานหรือทีมงาน มีกระบวนการสืบค้นที่มาของปัญหาอย่างเหมาะสม
2. ผู้วิจัย ต้องเป็น “ผู้ปฏิบัติงานประจำ” นั้นเอง และต้องทำหน้าที่หลักในการวิจัยด้วย
3. ออกแบบกระบวนการวิจัย แผนการเก็บข้อมูลเปรียบเทียบก่อนและหลังการทำวิจัย
4. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่ต้องใช้ในการวิจัย โดยเน้นการปรับประยุกต์ใช้สิ่งของที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทขององค์กรแต่ละแห่ง ใช้วัสดุที่ราคาไม่แพงมากและเกิดความคุ้มค่าสูง
5. ทำการทดลอง ศึกษาวิจัยตามหลักวิทยาศาสตร์และสถิติ มีความน่าเชื่อถือ ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการ สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง บันทึกและเก็บข้อมูลที่ได้ และสามารถทำซ้ำได้
  - 5.1 พัฒนาค้นแบบหรือกระบวนการ - ใช้งานง่าย และประหยัดทั้งต้นทุนและเวลา
  - 5.2 ทดสอบต้นแบบ - ใช้งานได้จริง มีประสิทธิภาพสูง (ค่าใช้จ่ายน้อย ได้งานมาก)

5.3 ศึกษาขยายผลต่อ - มีความเป็นไปได้ เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย สมเหตุสมผล กับปัญหานั้น คุ่มค่ากับงบประมาณที่ใช้จ่ายไป

6. เขียนบทความงานวิจัยตามรูปแบบมาตรฐาน เริ่มจากการร่างเค้าโครง แล้วปรับปรุงเนื้อหาของบทความอย่างน้อยสองรอบ

7. ผลลัพธ์ของงานวิจัย จะต้องแก้ปัญหาหรือพัฒนางานประจำให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น วัตถุประสงค์สำเร็จที่ได้จากผู้รับบริการหรือการบริการ เช่น ช่วยลดขั้นตอนการทำงาน การบริการดีขึ้น แก้ปัญหาภาระงานได้

8. การนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยต้องวนกลับไปก่อเกิดการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุง กระบวนการทำงานและกระบวนการให้บริการดีขึ้นในบริบทของแต่ละองค์กร

8.1 การนำไปใช้งานในพื้นที่จริง - มีความครอบคลุมกับพื้นที่ที่มีปัญหานั้น ฝ้าติดตามและประเมินผล ปัญหานั้นลดลงหรือไม่

8.2 พัฒนาคูณภาพอย่างต่อเนื่องหากเกิดผลลัพธ์ที่มีคุณค่า - ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร หรือทรัพย์สินทางปัญญา องค์ความรู้

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการวิจัยจากงานประจำกับการวิจัยโดยทั่วไป จะเห็นได้ว่าการวิจัยจากงานประจำไม่มีกระบวนการที่ต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป แต่มีจุดเน้น ดังนี้

1. สร้างความรู้โดยตัวผู้ใช้ความรู้เอง แทนที่จะมองว่าความรู้ต้องไปแสวงหาจากผู้อื่นที่เป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยจากงานประจำถือว่าความรู้ที่อยู่ในตัวคนทำงานและคนทำงานเองจะเป็นผู้ค้นหาและสร้างความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ด้วยการสร้างรูปแบบหรือกระบวนการเพื่อสร้างความรู้สำหรับพัฒนา/ปรับปรุงงานตามความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณอย่างเป็นวัฏจักรต่อเนื่องไปไม่สิ้นสุด

2. มีความเชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ที่สามารถเรียนรู้และองงามได้ เป็น การคืนอำนาจในการสร้างความรู้ให้กับคนทำงาน ไม่ใช่รอรับความรู้ที่คนอื่นสร้างให้หรือรอความสำเร็จรูปจากที่อื่น

3. หัวใจในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร R2R เป็นเครื่องมือในการพัฒนา คนด้วยการสร้างให้คนมีความภาคภูมิใจในงานที่ตัวเองทำจากการได้คิดค้นวิธีการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาทำประโยชน์ งาน R2R ไม่ได้ตอบสนองใครคนใดคนหนึ่ง แต่ตอบสนองทุกฝ่ายทั้งฝ่ายบริหาร เป้าหมายองค์กร คนทำงาน และผู้รับบริการ

ประโยชน์ของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

1. นำมาซึ่งคุณค่าของคนทำงานประจำการปรับความคิดหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติ จากความคิดความเชื่อที่ว่า การวิจัยเป็นเรื่องยาก เป็นเรื่องไกลตัว เป็นเรื่องของคนอื่น มาเป็นการวิจัย เป็นการสร้าง หรือการผลิตความรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกหนทุกแห่ง สามารถทำทุกที่ให้เป็นองค์กรที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยนำกระบวนการวิจัยมาใช้เป็น “เครื่องมือ” ในการเรียนรู้ทางวิชาการ ขณะเดียวกันก็สร้างความหมายใหม่ให้กับผู้ปฏิบัติงาน สร้างคุณค่าให้กับงานประจำ และนำไปสู่การเข้าถึงผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

2. การพัฒนางานประจำถ้าเราอยากทำงานให้ดีขึ้น การแก้ปัญหาอย่างเดียวไม่สามารถ ผลักดันไปสู่ความเป็นเลิศได้ ต้องพัฒนางานด้วย ซึ่งการพัฒนางานด้วยการนำกระบวนการวิจัยเข้ามาใช้ แก้ปัญหางานที่ทำจะผลักดันผลงานสู่ความเป็นเลิศได้การลดช่องว่างระหว่างผู้สร้างและผู้ใช้ความรู้ ด้วยการส่งเสริมให้นำวิจัยและผู้ใช้งานวิจัยกลายเป็นคนกลุ่มเดียวกันให้ “ผู้สร้างความรู้ คือผู้ที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์” เป็นการมองข้ามวงจรที่การสร้างความรู้และใช้ความรู้แยกขาดจากกัน โดยเปลี่ยนเป็นมอง

ว่าผู้สร้างความรู้ก็มีหน้าที่ต้องขับเคลื่อนความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ด้วยการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการปฏิบัติงานให้เป็นความรู้เชิงทฤษฎี (Generic Knowledge) องค์การที่มีกระบวนการทัศน์และแผนกลยุทธ์ในลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการจัดการความรู้ที่สมบูรณ์ โดยทำให้งานประจำกลายเป็นงานที่สร้างคุณค่าและความสุขให้กับผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนมีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะ 3 ประการของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย ขณะเดียวกันก็มีการสะสมและจัดการข้อมูลได้ต่อเนื่อง ซึ่งเอื้อต่อการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์จริง

3. การพลิกวิธีคิดในการทำงานประจำ เครื่องมือการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยที่ทำให้คนพลิกวิธีคิดหรือปรับกระบวนการทัศน์ในการปฏิบัติงานก็คือ ทักษะคิดของคนทำงานที่แตกต่างจากเดิม โดยเกิดการเรียนรู้ขึ้นภายในตน และเป็นผู้สร้างความรู้ที่มีรากฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานประจำหรืออาจเรียกว่าเป็นการจัดการความรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่ จำแนกทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการ “พลิกวิธีคิด” จากการนำเครื่องมือการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยไปใช้ในการทำงานประจำได้ ดังนี้

3.1 การให้คุณค่ากับความรู้ที่ใช้งานได้ (Working Knowledge) ซึ่งต้องมีการเรียนรู้เพื่อนำความรู้มาใช้ร่วมกับความรู้จากประสบการณ์ ทั้งจากแหล่งความรู้เปิดเผย/ภายนอก (Explicit Knowledge) และความรู้แฝงเร้น/ภายใน (Tacit Knowledge/Implicit Knowledge) เพื่อนำความรู้ในลักษณะความรู้ที่ครอบคลุมครบถ้วนมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนด ทักษะต่อความรู้ ซึ่งมีความแตกต่างจากเดิมที่มุ่งเน้นเฉพาะการนำความรู้ที่เปิดเผยหรือจดบันทึกได้มาใช้เพียงด้านเดียว

3.2 การให้คุณค่าต่อแรงบันดาลใจกับงาน เป็นความรู้แบบหนึ่งที่มีฝังแนบอยู่ในร่างกาย (Embodied Knowledge) ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้หรือความเข้าใจในเชิงตรรกะ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางด้านอุดมคติ ในมิติของคุณค่าและแรงบันดาลใจ ที่ไม่มีตัวชี้วัดเชิงปริมาณใด ๆ โดยอาศัยหลักการเรียนรู้ที่เป็นนามธรรม (Abstract) ผ่านเรื่องราวที่เป็นรูปธรรม (Narrative) หรือการเข้าใจผ่านตัวตนของความจริง ที่เป็นตัวเลขผนวกเข้ากับการเข้าใจโลกผ่านเรื่องเล่า การให้ความสำคัญมิติทางจิตวิญญาณและเรื่องราวทางด้านอุดมคติของชีวิต เป็นการจัดการความรู้ที่เกิดจากกระบวนการทัศน์ที่มองชีวิตอย่างเป็นระบบองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ชีวิตด้านในและเป้าหมายเชิงอุดมคติของตนเอง (Personal mastery)

ดังนั้นการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยนั้นเป็นเครื่องมือสร้างความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานประจำ ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมตามขั้นตอนการจัดการองค์ความรู้ และกิจกรรมตามหลักการการบริหาร การเปลี่ยนแปลง เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั่วทั้งองค์กร รวมถึงสร้างความรู้โดยตัวผู้ใช้ความรู้เอง เพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของตนเองที่สามารถเรียนรู้และงอกงามได้ จากการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้น ซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเดียวไม่สามารถผลักดันไปสู่ความเป็นเลิศได้ การให้คุณค่ากับความรู้ที่ใช้งานได้ ให้คุณค่าต่อแรงบันดาลใจกับงาน ยิ่งส่งเสริมคุณภาพของงานสู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การพัฒนางานประจำของครูสู่งานวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายการศึกษาที่คาดหวังให้ครูปฏิรูปตนเองด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และพัฒนางานด้านวิชาการโดยใช้กระบวนการวิจัย นวัตกรรม วิจัยช่วย (2550, น.1) ซึ่งเมื่อมองลงไปถึงหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาชาติ คือการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนและผลักดันการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ อีกทั้งกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมตลอดจนความก้าวหน้าทาง

ด้านเทคโนโลยีการสื่อสารก่อให้เกิดข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่ๆขึ้นอย่างมากมาย ทำให้ผู้เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ หรือผู้เรียนต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนให้เท่า ทันยุคสมัย และเท่าทันต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลาครูอาจารย์ไม่สามารถ “บอกเล่า” ความรู้ให้กับผู้เรียนได้ “ทั้งหมด” การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันจึงเป็นการเรียนแบบร่วมมือ กัน ระหว่างครูผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นการเรียนการสอนที่ ทุกฝ่ายต้องร่วมกันหาแนวทางแก้ไขในกรณีที่เกิดปัญหา เป็นที่ยอมรับกันว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน และมุ่งจัดการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจริยธรรม มีความรู้คู่คุณธรรม พร้อมทั้งวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุวิมล ว่องวานิช, 2548)

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่พึงประสงค์นั้นเป็นกระบวนการ ทางปัญญาที่พัฒนาบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สามารถเรียนรู้ได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสุข บูรณาการเนื้อหาสาระตามความเหมาะสมของ ระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สาระ การเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนทันสมัย เน้นกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างไกล เป็นกระบวนการที่มีทางเลือกและมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้เรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมจัดบรรยากาศ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และมุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและคนมี ความสุขการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมา ยังไม่สามารถใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด ในการพัฒนาคุณภาพคน ในอันที่จะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าได้ ทั้งนี้ เป็น เพราะระบบการศึกษาของประเทศไทยยังมุ่งเน้นการเรียนโดยการท่องหนังสือ หรือเอาวิชาเป็นตัวตั้ง แยกตัวเองออกจากความเป็นจริงของชีวิตและสังคม ไม่ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงเพื่อให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ชีวิตสิ่งที่บ่งบอกว่าการจัดการศึกษาของประเทศมีปัญหาจำเป็น ต้องปฏิรูปการเรียน การสอนในระบบโดยเร่งด่วน ได้แก่ 1. คนทุกวัยตั้งแต่เกิดจนจบมหาวิทยาลัย เรียนรู้แต่วิชาการ ถูกล้อม กรอบด้วยตารางสอนและห้องเรียน การพัฒนาจึงไม่เอื้อให้มีคุณสมบัติ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ สู้งาน ชาญ ชีวิต 2. วิธีการเรียนการสอนยังไม่ได้เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาการด้านสังเคราะห์ การแสดง ความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 3. ครูเป็นผู้มีอำนาจในชั้นเรียน ครูยังคงยึดมั่นว่าตนเอง เป็นผู้รู้มากที่สุด และมีอำนาจมากที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ 4. กระบวนการเรียนรู้เป็นความทุกข์ อับเฉา นำเอาเบื้อหน้าทั้งพ่อแม่ ครู ผู้เรียน ยึดหลักสูตร เนื้อหาสาระทั้งหมดเป็นเกณฑ์ ผู้เรียนทุกคนจึงเครียดขาด ความสุขในการศึกษา 5. โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และขาด ความสัมพันธ์กับชีวิตและ ชุมชน และ 6. กระบวนการเรียนการสอนยังเป็นพฤติกรรมรวมอำนาจ และ การฝึกการคิดและการอบรมปมนิสัยยังมีน้อยกว่าการท่องเนื้อหา นอกจากนี้ ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ เรื่องการพัฒนาตนเองด้านการทำวิจัย และเข้าใจผิดว่าการทำวิจัยเป็นเรื่องที่ยากและแยกส่วนจากการจัด การเรียนการสอน ไม่เห็นประโยชน์ของการทำวิจัยอย่างแท้จริง ซึ่งมีงานวิจัยหลากหลายเรื่องได้กล่าวถึง ความสำคัญในการพัฒนางานประจำของครูผู้สอน ยกตัวอย่างเช่น อัจฉรา สาระวาสี (2557, น. 15-19) ได้สรุปข้อค้นพบด้านทัศนคติของครูไทยต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสรุปถึง ประโยชน์และความจำเป็นของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า “การทำวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาทั้งสิ้น แต่ครูยังขาดการใช้ความรู้ความเข้าใจ

การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบให้กับคำถามที่ครูสนใจด้วยวิธีการเชิงประจักษ์

หากกล่าวถึงงานวิจัยที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางของการพัฒนางานวิจัยของครูไปสู่แนวทางสำคัญของการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างแนวทางที่สำคัญในการพัฒนานั้นเป็นดังเช่น งานวิจัยของสุรีย์มาศ สุขกสิ และ พัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2563) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาความต้องการพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 โดยผลการวิจัยพบว่าในด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนก่อนดำเนินการวิจัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิสรร์ ภาชนะวรรณ และ เสริมทรัพย์ วรปัญญา (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาครูจำนวน 41 คน ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่า หลังจากผ่านกระบวนการวิจัยและกิจกรรม พบว่า ครูมีความสนใจและ ตั้งใจปฏิบัติในทุกกิจกรรม ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น แต่ครูยังขาดความมั่นใจในการเขียนรายงานผลการวิจัย จึงได้ทำการอบรมเพิ่ม และภายหลังการดำเนินการพัฒนาครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นครั้งที่ 2 พบว่าครูมีความมั่นใจ มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนรายงานผลการวิจัยมากขึ้น

จากที่กล่าวมานั้น ครูทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานสอน หรือปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ด้วยวิธีการง่าย ๆ ได้ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือเสริมสร้างแนวทางในการพัฒนาโดยเริ่มต้นจากห้องเรียน ซึ่งครูสามารถทำวิจัยไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติงานสอนประจำวันสำหรับเรื่องที่จะศึกษานั้นส่วนมากจะเป็นปัญหาที่ครูพบจากการปฏิบัติงานสอนในชั้นเรียน หรืออาจมาจากความคิดริเริ่มของครูในการที่จะพัฒนาปรับปรุงวิธีสอนหรือสื่อการสอนที่จะใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” ซึ่งสอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540) ที่กล่าวถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ครูมีความกระตือรือร้นและสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนทรัพยากร และหรือปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1. ความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน 2. ด้านการยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 3. ด้านให้ความสำคัญกับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 4. ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และ 5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้จะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ครูได้ทำวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น “การพัฒนางานประจำของครูสู่งานวิจัย” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงานของครูอาจเป็นปัญหาที่กำลังรอแนวทางการแก้ไข อาจเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน อาจเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางในการส่งเสริมพัฒนา หากแต่การพัฒนางานประจำของครูที่มีอยู่มากมายไปสู่งานวิจัยนั้นขาดการสนับสนุนส่งเสริม ทั้งในแง่มุมของการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัย ในแง่มุมของการขาดทุนและทรัพยากรในการสนับสนุนการทำวิจัย ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการทำงานถือเป็นปกติของมนุษย์ที่พึงอาศัยงานเป็นตัวช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ หากแต่การสนับสนุนส่งเสริมงานที่ทำให้มีคุณภาพ และส่งผลไปสู่ผู้เรียน หน่วยงาน องค์กร สังคม และประเทศชาติย่อมเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดความสุข เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ยั่งยืนได้เช่นกัน

สรุป

ครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการชี้แนะ ดำเนินการ สร้างสรรค์ แก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา ในทุกระดับ เพื่อเป็นส่วนต่อขยายในการสร้างคนดี คนเก่งไปพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า บทบาทหน้าที่ของครู งานประจำของครูนั้นมีมากมายหลายด้านล้วนแล้วแต่จำเป็นต้องใช้ความตั้งใจทุ่มเทให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี มีคุณภาพ การใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนา แก้ปัญหา แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ หรือขยายองค์ความรู้เดิมที่มีให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นย่อมทำให้การทำงาน ประจำของครูมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่สะดวก รวดเร็ว และมีมาตรฐาน ซึ่งการพัฒนา งานประจำของครูมีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนางานที่ครูทำอยู่แล้วให้มีคุณค่ามากขึ้น อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดวิธีการ เหล่านั้นไปยังผู้ที่สนใจได้ ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจึงไม่ได้จบอยู่ที่การแก้ปัญหาสำเร็จ หรือดำเนินการ เรียบร้อยแล้ว แต่เป็นการบอกถึงว่าวิจัยนั้นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทักษะของวิชาชีพครูอย่าง แท้จริง ตามกระบวนการและขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลที่ได้นั้นจะเกิดขึ้นในระยะยาว ยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนา งานประจำของครูผู้สอน ไม่ใช่เป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ของครูที่มีมากอยู่แล้วให้ มากยิ่งขึ้น หากแต่เป็นการสร้างเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของครูในปัจจุบันและอนาคต พัฒนาใน สิ่งที่ครูต้องการ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นผลทางตรงถึงผู้เรียน ที่มีคุณภาพได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ณัฐมน พันธุ์ชาติตรี. (2559). *การสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2550). *ครูกับการใช้ประโยชน์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. การประชุมวิชาการ การวิจัยในชั้นเรียน ครั้งที่ 4 2550 30 – 31 ตุลาคม 2550 ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพฯ.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). *ความเป็นครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พรรณอร อุชุกภาพ. (2561). *การศึกษาและวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสราณัฐ โปธิอาสน์ และปณัฐธรรม จารุชัยนิวัฒน์. (2563). บทบาทครูอนุบาลในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. *Silpakom Educational Research Journal*, 12(2), 474-490.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 2(1), 29-49.สมปอง พะมุลิลา. (2561). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. <http://www.nurse.ubu.ac.th/new/?q=node/740>.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2540). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- สทไทย ไชยพันธ์. (2553). ครูกับแนวปฏิบัติในการทำวิจัย : วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. *วารสาร มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์*, 2(3), 99-114.
- สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ. (2565). *R2R คืออะไร. ทำไมต้อง R2R.*
<https://nich.anamai.moph.go.th/web-pload/.pdf>.
- สุรีย์มาศ สุขกลี และ พิชรินทร์ รุจิรานุกูล. (2563). การศึกษาความต้องการพัฒนาครูมืออาชีพสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0. *วารสารศรีปทุม ชลบุรี*, 16(4), 21 – 27.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). *มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- อภิสรศักดิ์ ภาชนะวรรณ และเสริมทรัพย์ วรปัญญา. (2561). การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology (Humanities and Social Sciences)*, 4(2), 394-410.
- อุทัย รัตน์ปัญญา และคณะ. (2562). การตระหนักรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสังคมเศรษฐกิจ และวิถีชีวิต จากกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ในศตวรรษ ที่ 21. *วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*, 8(3).
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2556). *ความเป็นครูวิชาชีพ “บทบาทหน้าที่และภาระงานครู”*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อัจฉรา สระวาสี. (2557). การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ของนิสิตปฏิบัติการสอนและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารไทย*, 8(2).
- Best, J.W. & Kahn, J.V. (2006). *Research in Education*. 10th ed. Boston: Pearson Education.
- Blaxter, L., Hughes, C., & Tight, M. (2010). *How to research*. McGraw-Hill Education (UK).
- Kerlinger, F.N. & Lee, H.B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*. 4th ed. New York: Thomson Learning.
- Samlee Plianbangchang. (2017). A view on routine to research (R2R). *Journal of Health Research*, 31(6), 417-419.